

Turecko

vnitropolitická situace a vztahy s EU

Historie Turecka

Osmanská říše – vznik v 13. století

vrchol v r. 1683

postupný úpadek říše vyvrcholil porážkou v 1. sv. v. následným svržením posledního sultána Mehmeda VI.

r. 1923 vyhlášena **1. Turecká republika**

1. prezident Mustafa Kemal zvaný Atatürk

20. st. – radikální reformy a modernizace, vytváří se ideologie tzn. **Kemalismus** – na jeho základě vznikaly politická uskupení

z Turecka se stává světský proevropský stát

20. století - reformy

- Odlučení církve od státu – sekularizace
- Reforma armády, státních institucí, ekonomiky
- Volební právo pro ženy
- Nová ústava
- Oslabení duchovních
- Zrušení šarij, náboženských škol a řádů,
- Zákaz nošení čadry, turbanu, fesky, ...

z Turecka se stává moderní stát

Kemalismus – zásady šesti šípů:

1. Nacionalismus
2. Republikánství
3. Populismus
4. Sekularismus
5. Etatismus
6. Revolučnost/reformismus

Vnitřní politika – stane se Turecko Islamistickým státem?

odlučení náboženství od státu

v r. 1997 armáda potřetí významně zasáhla do vnitřní politiky Turecka → vynucená rezignace premiéra Erbakana

Ústavní zrušil islamistické strany - Stranu ctnosti a Stranu prosperity (Refah) } Ústavní soud i armáda chrání Turecko před islamizací (zatím se daří)

od r. 2002 je u moci Strana spravedlnosti a rozvoje (AKP) – umírnění islamisté v čele s premiérem Recep Tayyip Erdoğanem

AKP – uvolňuje některá opatření regulující Islám → Islám (sunnitský) je regulován, ale podporován X ostatní náboženství pouze regulována

Iránský teolog Abdul Karim Sorouche: „praktikující a zbožný muslim může být politickým sekularistou“

Evropská unie a Turecko

v r. 1959 žádost Turecka o asociované členství v EHS

V r. 1963 podepsána Ankarská dohoda - základem Celní unie

V r. 1987 Turecko podalo oficiální přihlášku do ES

R. 1999 Helsinský summit - Turecko má statut kandidátské země

v prosinci roku 2004 byly zahájeny přístupové rozhovory do EU

Turecko kritéria vstupu do EU postupně plní, ale vstup je v nedohlednu...

Nerovné podmínky pro vstup?

kritéria pro vstup Turecka do EU se liší jiným kandidátským státům

Požadavky přísnější a navíc postupně přibývají, včetně neformálních požadavků

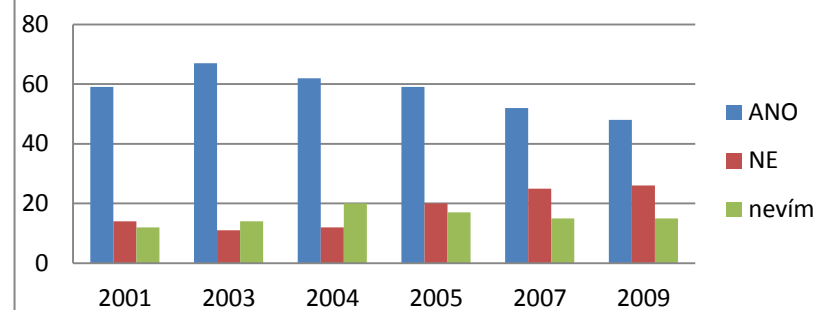
rozdílný přístup ke Kypru – ten byl přijat bez vyřešení Kyperského problému

Proč EU nechce Turecko přijmout?

Průzkum veřejného mínění Turků o vstupu do EU

zdroje: BILGIN, P., BILGIC, A. 2012. Turkey and EU/rope: Discourses of Inspiration/Anxiety in Turkey's Foreign Policy. Review of European Studies. July 2012, Vol. 4, No. 3, s. 111-124, ISSN 1918-7173.

BENEŠ, V. 2006. Evropská unie a Turecko: krize důvěry? Mezinárodní politika. 2006, Vol. 30, No. 11, s. 10-12.

•KŇAZEV, A. 2011. Geopolitika Turecka a mozaika amerického projektu „Velkého Blízkého východu“. Dostupné z URL: <<http://www.zvedavec.org/komentare/2011/04/4305-geopolitika-turecka-a-mozaika-amerického-projektu-velkeho-blizkeho-vychodu.htm>>

•SIEGL, E. 2010. Proměny a kontinuita ve vývoji tureckého sekularismu. Mezinárodní vztahy. Vol. 45, 2010, č. 2, s. 123-134.

•SOULEIMANOV, E. 2002. Turecko, země na pomezí dvou světů. Integrace. Dostupné z URL: <<http://www.amo.cz/publikace/turecko-zeme-na-pomezí-dvou-svetu-geopoliticke-postaveni-turecka.html>>

Turkstat. 2012.

•MPO – Businessinfo. 2012. Teritoriální informace země. Dostupné z URL: <<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritoriální-informace-zeme/turecko.html>>

•Lidové noviny. 2012. Turci dali EU ultimátum. Dostupné z URL: <http://www.lidovky.cz/nebudeme-na-clenstvi-cekat-vecne-turci-dali-eu-ultimatum-p29/In_zahranici.asp?c=A121031_154348_In_zahranici_jv>

